Adviescollege
Veiligheid
Groningen

Werkprogramma 2023

Augustus 2022

Inhoud

Afkortingenlijst ..... **iii**

Begrippenlijst ..... **iii**

1 Inleiding **1**
1.1 Wat doet het Adviescollege Veiligheid Groningen? 1
1.2 Totstandkoming van het werkprogramma 1

2 Werkprogramma **3**
2.1 Adviesonderwerpen 3
2.2 Evaluatie 4
2.3 Prioriteiten en planning 4

Afkortingenlijst

ACVG	Adviescollege Veiligheid Groningen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
EZK	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
NCG	Nationaal Coördinator Groningen
NPR 9998	Nederlandse Praktijk Richtlijn 9998
SodM	Staatstoezicht op de Mijnen

Begrippenlijst

Nederlandse Praktijk Richtlijn 9998	De NPR 9998 beschrijft (reken)methoden waarmee constructeurs kunnen vaststellen of gebouwen, al dan niet na versterkingsmaatregelen, voldoende aardbevingsbestendig zijn.
Praktijkaanpak	Een aanpak waarbij de beoordeling van de veiligheid plus het ontwerp en de uitvoering van de versterking in één hand worden gehouden, en het oordeel van ervaren deskundigen en een gelaagde werkwijze worden ingezet.
Tijdvak	De seismische belasting hangt af van het niveau van de gaswinning. In de loop van de tijd neemt de gaswinning af. De webtool van de NEN onderscheidt zes tijdvakken waarvoor de seismische belasting is berekend.
Typologieaanpak	Een methode waarbij gebruik wordt gemaakt van standaardtypen woningen om te beoordelen of een individueel gebouw aan de veiligheidsnorm voldoet en die, indien nodig, standaardmaatregelen voorschrijft om het te versterken.

1 Inleiding

In dit werkprogramma leest u over welke onderwerpen het Adviescollege Veiligheid Groningen (ACVG) in 2023 verwacht te adviseren. Dat wordt overigens het laatste jaar waarin het ACVG actief is; de einddatum valt volgens ons instellingsbesluit op 15 september 2023. Daarom bestrijkt dit werkprogramma niet zoals gebruikelijk een volledig jaar, maar negen maanden. Wij verwachten in die periode onverminderd aan de slag te blijven: de versterkingsoperatie in het aardbevingsgebied in Groningen heeft namelijk nog steeds een versnelling nodig, en daarnaast kunnen er altijd nieuwe inzichten ontstaan.

1.1 Wat doet het Adviescollege Veiligheid Groningen?

Het ACVG geeft de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (EZK) gevraagd en ongevraagd advies over de veiligheid van gebouwen en bouwwerken in de gemeenten Eemsdelta, Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen en Oldambt. Wij stellen adviezen op over te gebruiken kaders, normen en modellen voor de versterkingsoperatie. Het gaat daarbij om de wijze waarop:

a) Een (actualisatie van een) risicoprofiel voor een gebouw wordt vastgesteld.
b) Er wordt vastgesteld of een gebouw voldoet aan de veiligheidsnorm.
c) Er wordt vastgesteld welke maatregelen nodig zijn om een gebouw aan de veiligheidsnorm te laten voldoen.

De missie van het ACVG is om op deze manier de inwoners van Groningen veilig te laten wonen. Voor onze adviezen benutten wij de kennis van deskundigen en consulteren wij relevante partijen, waaronder de Regio - via Ondersteunend Bureau Gaswinning Groningen - en het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM).

Wij werken in een continu spanningsveld tussen snel en verantwoord adviseren. Het ACVG wil graag bijdragen aan een versnelling in de versterkingsoperatie; tegelijkertijd is het belangrijk dat deze operatie verantwoord en veilig verloopt, voldoende draagvlak heeft en dat de noodzakelijke maatregelen worden genomen. Zorgvuldigheid in onze adviezen is dan ook van groot belang.

Vlotte advisering is niet onze enige bijdrage aan een mogelijke versnelling. Wij proberen in onze adviezen ook zoveel mogelijk rekening te houden met de uitvoerbaarheid en het realisatietempo ervan in de praktijk. Tijdens een adviestraject blijven wij in overleg met onze opdrachtgever. Zo kunnen wij toetsen of wij in ons advies de vraag helder hebben beantwoord en de verantwoordelijke bewindspersoon er direct mee aan de slag kan.

Wanneer wij zijn gevraagd om een beoordeling, maar (nog) geen groen licht kunnen geven aan een werkwijze of kader, proberen wij suggesties te doen hoe het beoogde doel wél kan worden bereikt. Bijvoorbeeld door mee te denken over de verbeterslag, of een alternatieve route voor te stellen. Als wij tijdens ons werk knelpunten opmerken die buiten onze opdracht vallen, zullen wij deze signaleren bij onze opdrachtgever of andere relevante partijen.

In plaats van alleen over een definitief product te adviseren, denkt het ACVG waar mogelijk in een eerder stadium al mee bij de inhoudelijke uitdagingen en actuele ontwikkelingen in een product. Daarbij bewaken wij onze onafhankelijke positie. Het kan immers niet zo zijn dat het ACVG zijn eigen werk keurt.

1.2 Totstandkoming van het werkprogramma

Het ACVG maakt halverwege het jaar een ontwerp voor het werkprogramma voor het volgende kalenderjaar. Het werkprogramma voor 2023 is niet alleen vanuit onze eigen inzichten tot stand gekomen. Wij hebben, zoals gebruikelijk, een overzicht ontvangen van mogelijke adviesvragen van de staatssecretaris van EZK, die wij in het werkprogramma hebben verwerkt. De staatssecretaris stelt voor de derde dinsdag in september het werkprogramma vast.

Het ACVG levert een bijdrage aan actuele vraagstukken, maar die zijn op het moment van schrijven niet te voorspellen. Daarom beperkt dit werkprogramma zich tot de hoofdlijnen. Zo behoudt het ACVG de flexibiliteit om in 2023 te kunnen reageren op de actualiteit. De concrete invulling van het werkprogramma vindt plaats in doorlopend overleg met het ministerie van EZK en wordt ook verrijkt door onze gesprekken met andere partners in het veld. Als blijkt dat de geschetste hoofdlijnen niet meer passend zijn, kan de staatssecretaris het werkprogramma aanpassen.

2 Werkprogramma

In dit hoofdstuk vindt u ons werkprogramma. In paragraaf 2.1 gaan wij eerst in op de hoofdlijnen hiervan, waar mogelijk al nader ingevuld met concrete(re) onderwerpen. Paragraaf 2.2 geeft inzage in de meer overkoepelende bestuurszaken waarmee het ACVG in 2023 te maken krijgt. Tot slot gaan we in paragraaf 2.3 kort in op hoe we de benodigde flexibiliteit voor de uitvoering van dit werkprogramma organiseren.

2.1 Adviesonderwerpen

De adviesonderwerpen die het ACVG in 2023 gaat behandelen, vallen binnen de hierna genoemde, vetgedrukte hoofdlijnen. De onderwerpen die daarbij worden aangehaald, vormen geen uitputtende lijst. Ad-hoc-adviesvragen vormen namelijk het grootste deel van het werkpakket van het ACVG.

a) Nieuwe normen, kaders en methoden, of aanvullingen op bestaande kaders

Nu het raamwerk van de huidige kaders en methoden in de afgelopen jaren is vastgesteld, zal de focus in 2023 vooral liggen op een nadere uitwerking ervan. Hieraan kunnen nog zinvolle aanvullingen worden toegevoegd die de snelheid, consistentie en transparantie van de versterkingsoperatie kunnen verbeteren. Een aantal voorbeelden:

- Typologisch toedelen en beoordelen: validatie typologieën
  Er zijn typologieën die mogelijk nog kunnen worden ontwikkeld als hiervoor berekeningen van representatieve gebouwen beschikbaar komen. In de tweede helft van 2022 is dit waarschijnlijk het geval en kan TNO de uitwerking van deze typologieën afronden. Het ACVG is daarna, met mogelijke uitloop tot in de eerste maanden van 2023, uiteraard beschikbaar voor de validatie, zodat een typologische beoordeling voor meer gebouwen mogelijk wordt. De precieze planning hiervan zal nog worden ingevuld.

- Typologisch versterken: ontwikkeling
  De typologieaanpak kent drie stappen: typologisch toedelen, typologisch beoordelen en typologisch versterken. De eerste twee stappen zijn al volop gezet. Maar voor een versnelling van de versterkingsoperatie in Groningen is de derde stap, typologisch versterken, net zo belangrijk. Hiermee is het namelijk mogelijk om gebouwen in dezelfde typologie, met dezelfde seismische dreiging, meer seriematig en uniform te versterken. Als wij hiervoor mogelijkheden zien (ontstaan), dan willen wij daarover adviseren.

- Praktijkaanpak: verdere uitrol en uitwerking
  Bij de praktijkaanpak worden de beoordeling van de veiligheid plus het ontwerp en de uitvoering van de versterking in één hand gehouden. Daarbij wordt gebruikgemaakt van het oordeel van ervaren deskundigen en wordt een gelaagde werkwijze toegepast. Deze aanpak, die wij in 2021 hebben gevalideerd, wordt in de tweede helft van 2022 verder uitgerold. Als wij mogelijkheden zien om de snelheid en consistentie te bevorderen binnen de praktijkaanpak, willen wij dat die worden benut. Bijvoorbeeld door een wandentypologie of een andere snelle, groepsgewijze aanpak te verkennen.

- Vragen naar aanleiding van onze advisering over de veiligheid van gebouwen buiten de scope van de versterkingsoperatie
  Eind 2022 adviseert het ACVG over de vraag of het voldoende aannemelijk is dat de gebouwen buiten de scope aan de veiligheidsnorm voldoen, en hoe eventuele resterende risicovolle gebouwen buiten de huidige scope kunnen worden geïdentificeerd. Dit advies geeft mogelijk aanleiding tot nieuwe adviesvragen in 2023.

b) *Implementatie van ingevoerde methoden en/of uitvoering van de versterking*

Zodra een methode in praktijk wordt gebracht, kan dit tot nieuwe vragen leiden. Het ACVG kan hierbij als klankbord dienen en/of formeel adviseren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan uitleg van in de praktijk ontstane verschillen in uitkomsten van berekeningen of versterkingsmaatregelen. Ook kan het ACVG een rol spelen in het bevorderen van kennisuitwisseling. Mogelijk bieden inzichten uit het eindrapport van de Parlementaire Enquêtecommissie Aardgaswinning Groningen aanleiding tot advies van het ACVG.

c) *Toepassen of duiden van nieuwe kennis en/of inzichten*

Met het oog op rust en continuïteit is op 6 november 2020 bestuurlijk afgesproken dat "de nieuwe NPR9998:2020 op 1 januari 2021 in beginsel de laatste wijziging van de beoordelingskaders is. Alleen bij een significante ontwikkeling in de situatie of de inzichten (zoals een stijging van de gaswinning) worden de beoordelingskaders wel aangepast". Een inzicht, bijvoorbeeld op seismisch bouwkundig vlak of over verwachte bevingen, kan zeer belangrijk zijn. Wij adviseren in zo'n situatie wat er moet gebeuren. Een concreet onderwerp waarover het ACVG in 2023 verwacht te adviseren:

- Herijking tijdvak
  Het ACVG heeft geadviseerd om jaarlijks het besluit te herijken of tijdvak 5 nog actueel is voor het beoordelen van gebouwen.[1] Dit tijdvak loopt tot 1 oktober 2023. Het ministerie van EZK verwacht dat het ACVG in het najaar van 2022 de vraag krijgt of herijking van tijdvak 5 nodig is. De beantwoording hiervan zal dan waarschijnlijk in 2023 volgen.

Het ACVG is zich uiteraard bewust van de actuele discussie over de leveringszekerheid van aardgas. Ook wanneer daaruit vragen naar voren zouden komen met betrekking tot de veiligheid van Groningen zijn wij beschikbaar voor advies.

d) *Lacunes*

Wanneer het ACVG constateert dat op een bepaald vlak kennis of instructies voor de uitvoering ontbreken, zullen wij de staatssecretaris van EZK daarop wijzen. Mogelijk doen wij dit via een ongevraagd advies.

Ook is het ACVG beschikbaar voor vragen over hoe een geconstateerde kennislacune het beste kan worden opgevuld. Bijvoorbeeld door uitgangspunten voor bestaande normen, kaders of methoden te benutten, of vanuit het ACVG te adviseren over een bepaalde richting of aanpak.

2.2 Evaluatie

In 2023 zullen wij uiteraard ook onze reguliere verplichtingen volgens de Kaderwet nakomen. In het vierde jaar van ons bestaan betekent dit dat wij een evaluatieverslag van onze taakvervulling zullen opstellen. Gelet op ons instellingsbesluit zal dat behoudens nieuwe ontwikkelingen meteen ook onze eindevaluatie zijn.

2.3 Prioriteiten en planning

Uit ons werkprogramma blijkt dat er geen uitputtende lijst is van adviesonderwerpen in 2023. Om hier goed op in te kunnen springen werken wij met een klein, vast team van adviseurs dat we kunnen uitbreiden door gericht expertise in te huren. Daarmee kunnen wij pieken in de adviesvragen grotendeels opvangen en hebben wij de beschikking over de benodigde (veelal specialistische) kennis. De beschikbare expertise in dit dossier is echter nog altijd schaars in Nederland en de behoefte aan snelheid groot.

Om daarin goed te kunnen opereren, zal het ACVG blijvend aandacht hebben voor de vraag wat de hoogste prioriteit heeft. Wij zullen het gesprek met het ministerie van EZK over prioritering,

[1] Advies over gebruik tijdvak, Adviescollege Veiligheid Groningen, 23 september 2020

planning en - indien noodzakelijk en mogelijk – uitbreiding van de capaciteit blijven aangaan. Zo willen wij voorkomen dat het aantal of de omvang van adviesvragen onze capaciteit overstijgt en ervoor zorgen dat wij optimaal onze bijdrage kunnen leveren aan de versterking van Groningen.

Adviescollege Veiligheid Groningen
Postbus 93144 | 2509 AC Den Haag
contact@adviescollegeveiligheidgroningen.nl
T 088-0422777
www.adviescollegeveiligheidgroningen.nl

© Adviescollege Veiligheid Groningen
Augustus 2022